

Problemformulering

"Jeg vil skrive om 1. verdenskrig", foreslår du måske din faglige vejleder. Jo, tak. Men hvad?

Indtil videre har du kun valgt emne. Og du må ikke bare "skrive et eller andet" om dit emne. Der skal være et fokus, nogle bestemte ting du vil undersøge. Hvad dét er, skriver du i en kort problemformulering.

Det er problemformuleringen, der skal styre dit arbejde. Den afgør, hvad det vil være relevant for dig at inddrage i opgaven.

Hvordan ser en problemformulering ud?

Normalt er problemformuleringen lavet som en række underopgaver i stigende taksonomisk orden (redegørelse - analyse/undersøgelse - diskussion/vurdering):

- Redegørelse for begivenhederne op til 1. verdenskrigs start.
- Undersøgelse af forskellige forklaringer på, hvorfor 1. verdenskrig brød ud.
- Diskussion af 1. verdenskrigs betydning for det 20. århundredes historie.

Det er en form, der er meget brugt i forbindelse med historieopgaven. Du kan se korte stikordseksempler på emner og problemformuleringer sidst i dette papir.

Men problemformuleringen kan også være formuleret som en række almindelige hv-spørgsmål:

- Hvilke begivenheder førte op til udbruddet af 1. verdenskrig?
- Hvorfor brød 1. verdenskrig ud?
- Hvilken betydning har 1. verdenskrig haft for det 20. århundredes historie?

Tag gerne udgangspunkt i en undren

Et godt sted at starte arbejdet med at lave en problemformulering er at tage udgangspunkt i et eller andet historisk forhold, som du **undrer** dig over; noget som du godt kunne tænke dig at få en forklaring på: "Hvordan kan det egentlig være at...?" Mange gange udspringer en god undren af et **paradoks**, dvs. af at noget ikke er, som man umiddelbart skulle tro, det var, men det kan også bare være et vigtigt historisk spørgsmål, som du gerne vil have svar på.

Her er nogle enkelte eksempler:

- Hvorfor var det Europa, der fra 1400-tallet og frem opdagede resten af verden og ikke f.eks. Kina, datidens højest udviklede land, der opdagede Europa?
- Hvorfor tabte Tyskland 2. verdenskrig?
- Hvorfor lavede Sovjetunionen, England og Frankrig ikke en alliance før 2. verdenskrig, så de lettere kunne have slået Hitler?
- Var den sorte død i 1300-tallet forårsaget af pest, eller var det i virkeligheden en anden sygdom?
- Hvorfor kom kvindernes frigørelse først for alvor i løbet af 1960'erne i de højtudviklede vestlige lande?
- Hvorfor brød Romerriget sammen?

På baggrund af din indledende undren kan du derefter formulere en stribe underspørgsmål, der kan hjælpe dig til at finde et svar.

Kan du ikke lige komme i tanke om en god undren, kan du også bare vælge et emne, og så forsøge at lave nogle underspørgsmål som dem, du kan se ovenfor. Men prøv først at overveje, om du ikke kan finde frem til en undren.

Det kræver viden at lave en god problemformulering

Problemformuleringen er som regel ikke særlig lang, som det fremgår af de viste eksempler. Men det kan alligevel godt være svært at lave en problemformulering, især hvis man ikke har prøvet det så mange gange før.

Noget af det, der kan gøre det svært, er, når nogen tror, de kan lave en god problemformulering uden at yde en indsats for det, dvs. uden at læse om emnet.

Du er nødt til at sætte dig ind i dit emne for at lave en ordentlig problemformulering. Hvis du ikke ved noget om dit emne, er det svært for dig at se, hvad der kunne være interessant at undersøge, og du vil heller ikke være i stand til at formulere dine spørgsmål på en præcis måde.

Når du skal orientere dig om emnet, kan du f.eks. starte med at læse de relevante afsnit i dine historiebøger. Opslag i leksika som [Nationalencyklopedien](#) og [Wikipedia](#) er også en god mulighed.

Historiske spørgsmål på forskellige taksonomiske niveauer

Det dur ikke, at du stiller spørgsmål, som er så simple, at de uden videre kan besvares med en kort opremsning af fakta. Et spørgsmål som "Hvornår døde Christian den Fjerde?" kan derfor ikke bruges i en problemformulering.

Spørgsmålene skal være mere komplekse, mere udviklede, så det kræver omtanke og arbejde at besvare dem.

Når du arbejder med at finde og udvælge spørgsmål, skal du først og fremmest tænke over, hvad der er det vigtigste at finde ud af om dit emne. Men du skal også have de taksonomiske niveauer i bagehovedet, for din problemformulering skal give dig mulighed for at arbejde på forskellige taksonomiske niveauer. Du må ikke bare arbejde på det laveste niveau, det redegørende niveau.

Man skelner som regel mellem spørgsmål på tre taksonomiske niveauer (en taksonomi betyder en rangorden, i dette tilfælde en rangorden af forskellige typer af viden): (1) redegørelse, (2) analyse/undersøgelse og (3) diskussion/vurdering.

Redegørelse

I historie vil spørgsmål på det redegørende niveau typisk være spørgsmål, der kredser om, **hvad der skete**.

Analyse/undersøgelse

I historie vil det ofte være spørgsmål, der drejer sig om, **hvorfor noget skete**. På dette niveau drejer det sig om at finde forklaringer og sammenhænge.

Diskussion/vurdering

I historie kan det være spørgsmål, der handler om, hvilke **konsekvenser** bestemte historiske forhold og begivenheder har haft, og hvilken **betydning**, det har i dag. Eller det kan være en diskussion af forskellige **holdninger** til historiske begivenheder, eller en diskussion af forskellige historikers **forklaringer** på, hvorfor noget er sket.

Se på listen med eksempler på emner og problemformuleringer herunder. Så kan du se, hvad det i praksis betyder.

Du skal lave problemformuleringen sammen med din faglige vejleder

I de fleste tilfælde vil det betyde, at **du skal lave et udkast til en problemformulering**, som din lærer så diskuterer med dig. Er dit forslag ikke helt i vinkel, vil din lærer komme med forslag til ændringer eller selv omskrive problemformuleringen, så den får en form, der kan godkendes.

Når problemformuleringen er lavet og endeligt godkendt af din lærer, er det bare med at komme i gang med det videre arbejde.

Eksempler på autentiske emner og problemformuleringer

Emne: Den amerikanske borgerkrig

Problemformulering:

- Redegørelse i hovedtræk for den amerikanske borgerkrigs forløb.
- Analyse af årsagerne til borgerkrigen og forklar, hvorfor Nordstaterne vandt krigen.
- Diskussion af konsekvenserne af den amerikanske borgerkrig og nordstaternes sejr.

Emne: Hekseforfølgelse

Problemformulering:

- En kort redegørelse for hekseprocesserne i Danmark.
- Analyse af sagen mod Anne Palles ud fra de foreliggende kilder.
- Diskussion af årsagerne til dommen i Anne Palles-sagen og til hekseforfølgelserne generelt.

Emne: Ungdomsoprøret i Danmark

Problemformulering:

- Redegørelse for ungdomsoprøret i Danmark.
- Undersøgelse af årsagerne til ungdomsoprøret.
- Diskussion af ungdomsoprørets betydning for eftertiden.

Emne: D-dag

Problemformulering:

- Redegørelse for begivenhederne omkring invasionen i Frankrig i juni 1944.
- Undersøgelse af årsagerne til, at den allierede invasion lykkedes.
- Kort diskussion af, hvad konsekvenserne kunne have været, hvis den allieredes invasion var slået fejl.

Emne: Vietnamkrigen

Problemformulering:

- Redegørelse for hovedbegivenhederne i Vietnamkrigen.
- Undersøgelse af hvilke politiske, økonomiske og sociale krav den vietnamesiske befrielsesbevægelse kæmpede for.
- Diskussion af forskellige forklaringer på, hvorfor den vietnamesiske befrielsesbevægelse sejrede.

Emne: Vietnamkrigen

Problemformulering:

- Kort redegørelse for hovedbegivenhederne i USA's krig i Vietnam.
- Undersøgelse af årsagerne til, at USA involverede sig i krigen i Vietnam.
- Diskussion af forskellige forklaringer på, hvorfor USA tabte krigen. I forbindelse hermed en diskussion af mediernes rolle i krigen.

Emne: Stikkerlikvideringer under besættelsen

Problemformulering:

- Redegørelse for den danske modstandsbevægelses stikkerlikvideringer under besættelsen.
- Undersøgelse og diskussion af årsagerne til stikkerlikvideringerne.
- Diskussion af forskellige holdninger til stikkerlikvideringerne ud fra samtidige kilder eller kilder fra efterkrigstiden.

Emne: Reformationen i Danmark*Problemformulering:*

- Redegørelse for forløbet af reformationen i Danmark.
- Undersøgelse af årsagerne til, at reformationen blev gennemført i Danmark og at den fik den form, den fik.
- Diskussion af reformationens betydning for det danske samfund på kortere og på længere sigt.

Emne: Cubakrisen*Problemformulering:*

- Redegørelse for Cuba-krisens forløb.
- Undersøgelse af årsagerne til, at der opstod en krise, og at krisen fik den udgang, den gjorde. Inddrag i denne forbindelse en diskussion af årsagerne til USA's og Sovjetunionens handlinger under krisen.
- Vurdering af konsekvenserne af Cuba-krisen for den kolde krigs videre forløb.

Emne: Berlinmuren*Problemformulering:*

- Redegørelse for begivenhederne op til og omkring opførelsen af "Berlinmuren".
- Undersøgelse af årsagerne til, at DDR's regering opførte muren.
- Diskussion af konsekvenserne af muren. Hvilken betydning fik opførelsen af muren?

Emne: Napoleons felttog i Rusland*Problemformulering:*

- Redegørelse for Napoleons felttog i Rusland.
- Undersøgelse af årsagerne til felttoget. Hvad ville Napoleon opnå?
- Diskussion af årsagerne til Napoleons nederlag og konsekvenserne af nederlaget.

Emne: Samarbejdspolitikken under besættelsen*Problemformulering:*

- Redegørelse for den danske regerings samarbejdspolitik overfor den tyske besættelsesmagt i perioden frem til august 1943
- Undersøgelse af årsagerne til samarbejdspolitikken. Hvad var den danske regerings og besættelsesmagtens motiver til at opretholde samarbejdspolitikken?
- Diskussion af forskellige holdninger til samarbejdspolitikken ud fra samtidige kilder eller kilder fra efterkrigstiden.

Emne: Kuppet i Chile 1973*Problemformulering:*

- En kort redegørelse for hovedbegivenhederne i forbindelse med Allendes regeringsperiode 1970-73 og kuppet mod Allende den 11.9 1973.
- Analyse af Allende-regeringens politiske program.
- Diskussion af årsagerne til kuppet mod Allende og i den forbindelse en diskussion af USA's rolle i kuppet.

Emne: Arbejderbevægelsen*Problemformulering:*

- Redegørelse for den danske arbejderbevægelses opståen og udvikling indtil år 1900.
- Undersøgelse af hvilke politiske, økonomiske og sociale krav den tidlige arbejderbevægelse kæmpede for.
- Diskussion af forskellige holdninger til arbejderbevægelsen ud fra samtidige kilder.

Emne: John F. Kennedy og Svinebugten*Problemformulering:*

- Redegørelse for begivenhederne på Cuba op til og i forbindelse med invasionen i Svinebugten.
- Undersøgelse af baggrunden for den amerikanske aktion og vurdering af årsagerne til den.
- Diskussion af USA's generelle politik overfor Latinamerika i perioden.

Emne: 1. verdenskrig*Problemformulering:*

- Redegørelse for begivenhederne op til 1. verdenskrigs start.
- Undersøgelse af forskellige forklaringer på, hvorfor 1. verdenskrig brød ud.
- Kort diskussion af 1. verdenskrigs betydning for det 20. århundredes historie.

Emne: Frikorps Danmark*Problemformulering:*

- Redegørelse for oprettelsen af Frikorps Danmark og for korpset historie.
- Undersøgelse af den danske regerings stilling i forbindelse med oprettelsen af Frikorps Danmark.
- Diskussion af betydningen af retsopgøret mod frikorpsfolkene efter befrielsen.

Emne: Kvindefrigørelsen i Danmark*Problemformulering:*

- Redegørelse for den nye kvindebevægelse og kampen for kvindernes ligestilling i perioden ca. 1960-85.
- Undersøgelse af hvilke politiske, økonomiske og sociale krav den nye kvindebevægelse rejste.
- Diskussion af den nye kvindebevægelses betydning for eftertiden.

Emne: Apartheid*Problemformulering:*

- Redegørelse for hovedtrækkene i det sydafrikanske Apartheid-system.
- Undersøgelse af ANC's kamp mod Apartheid og analyse af mål og midler i befrielsesbevægelsens kamp mod Apartheidssystemet.
- Diskussion af årsagerne til ophævelsen af apartheid.

Emne: Holocaust*Problemformulering:*

- Redegørelse for hovedtrækkene i nazisternes jødeforfølgelser med fokus på udryddelsespolitikken under 2. verdenskrig.
- Undersøgelse af den rolle, de såkaldte *Einsatzgruppen* spillede i Holocaust med inddragelse samtidige kilder.
- Diskussion af forskellige forklaringer på Holocaust.

Emne: Landboreformerne*Problemformulering:*

- Redegørelse for landboreformerne i Danmark i slutningen af 1700-tallet.
- Analyse af årsagerne til landboreformerne.
- Diskussion af forskellige holdninger til landboreformerne ud fra samtidige eller senere kilder.

Emne: Fra 80'ernes BZ'ere til 90'ernes autonome*Problemformulering:*

- Redegørelse for BZ-bevægelsens opståen i Danmark og for hovedtrækkene i dens udvikling frem til nutidens autonome.
- Undersøgelse af den autonome bevægelses ideologi og samfundsopfattelse. Inddrag i denne forbindelse kilder fra bevægelsen.
- Kort diskussion af forskellige forklaringer på unges tilslutning til BZ-bevægelsen og den autonome bevægelse.

Kilde:

Teksten til dette papir stammer for en stor dels vedkommende fra
<http://www.schreiber-pedersen.dk/historieopgaven/page16/page16.html>

November 2012/ope